

Hans Kongelige Majestæts naadigste Beretning til Norges Rigets Storthing om Rigets Tilstand og Bestyrelse i den Tid, som er forløben, siden Nationens Repræsentanter sidst vare samlede.

Bi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt:

Overensstemmende med Rigets Grundlov skulde Hans Majestæt herved meddele det nu forsamlede Storthing Beretning om Rigets Tilstand og Bestyrelse i den Tid, som er forløben, siden Nationens Repræsentanter sidst vare samlede:

361 Studerende — 13 færre end i 1886 — have underkastet sig Examen artium i 1887; heraf ere hidtil 303 immatrikulerede.

Middelskolens Afgangsexamen er i 1887 afsolveret af 1357 Aspiranter, hvoraf 340 Piger.

Den ved Kongelig Resolution af 14de November 1885 til Revision af Lovgivningen om Folkeskolerne nedsatte Kommission har under 23de November f. A. afgivet Forslag til Love om Folkeskolen paa Landet og i Kjøbstæderne.

Der er blevet nedsat en Komite til at udarbeide Forslag til Forandringer i forskellige kirke-rituelle Bestemmelser.

Restaurationsarbeiderne paa Trondhjems Domkirke have været fortsatte efter Planen, idet

1*

der fremdeles har været arbeidet paa Kirkens Østskib.

Restaurationen af Haakonshallen i Bergen er ligeledes blevet forsat.

Gjennemførelsen af Loven af 19de Juni 1882 om Salg af det Overflødige af Embedsgaarde har fremdeles været i jøvn Fremskriden. Der har i det forløbne Aars Sommer været tre Besigtelseskommisioner i Birksomhed, en i Kristiania Stift, en i Trondhjem og tildels i Tromsø Stift og en paa Vestlandet. Ifølge de hidtil modtagne Beretninger have Kommissionerne fuldført Behandlingen af 203 Embedsgaarde, nemlig 183 geistlige, 11 civile og 9 militære.

Bøftegaardsfondets Kapital udgjorde den 30te Juni 1887 Kr. 607 075,00 og er saaledes i løbet af Regnskabsaaret 1886—87 steget med Kr. 410 451,00.

Oplysningsvesenets Fonds Kapitalfond, der den 30te Juni 1886 udgjorde Kr. 16 857 639,00 er i Regnskabsaaret 1886—87 gaaet op til Kr. 16 925 518,00. Heraf tilhører omrent Kr. 1 967 000,00 forskellige Embeder og Bestillinger.

Det geistlige Byggefonds Kapital er i Aaret

1886—87 gaaet op fra Kr. 378 663,00 til Kr. 383 820,00.

Det geistlige Enkepensionsfonds Kapital udgjorde den 30te Juni 1887 Kr. 4 081 885,00, og Fondets disponible Rentebeholdning samme Dag var Kr. 316 512,97.

Det Nordlandiske Kirke- og Skolefonds Kapitalformue udgjorde ved Udgangen af Regnskabsaaret 1886—87 Kr. 1 242 013,90.

I det sidstforløbne Aar er der meddelt naadigst Stadfæstelse paa 30 nye offentlige Stiftelser eller Legater med en samlet Kapitalformue af Kr. 524 322,00.

Antallet af de for Høiesteret henstaaende upaadømte Sager, der ved Udgangen af 2den Session 1886 var 379, nemlig 70 kriminelle og 309 civile udgjorde den 14de December 1887 324, hvoraf 51 kriminelle og 273 civile.

Udgifterne ved Lovovertrædelser Paatale m. v., der i Budgetaaret 1885—1886 udgjorde omtrent Kr. 742 000,00, have i Budgetaaret 1886—1887 andraget til ca. Kr. 750 000,00.

Fangebelægget i Rigets Strafarbeidsanstalter har gjenemsnitlig udgjort 758 mod 776 i 1886.

Bed Udgangen af 1887 hensæd i disse Anstalter kun 721 Fanger, hvoraf 536 Mænd og 185 Kvinder.

En ny Kirke ved Bodsfængslet, til hvis Opførelse Storthinget i 1886 og 1887 bevilgede det fornødne, er fuldført og toges i Brug i September Maaned 1887.

Sundhedstilstanden i Riget har i det Hele været god og Dødelighedsforholdet næsten ligesaa gunstigt som i de 3 foregaaende Aar.

Høsten har i det Nordenfjeldske givet under Middels-Aars Udbytte for Høst og Baarsæden, godt Udbytte for Vintersæden og mere end almindeligt godt Udbytte af Poteter. I Stavangers og i de Bergenhusiske Amter har været godt Middels-Aars Udbytte saavel af Høst, Baarsæd som Poteter. I det Nordenfjeldske gav Høstbalmindehæd godt

Udbytte i Mængde, men blev ikke vel indbjerget. Baarsæden gav overalt i denne Landsdel under Middelsudbytte, navnlig mislykkedes i det Trondhjemiske Havrehosten, som tog Skade af Frost. Poteteshosten mislykkedes paa de fleste Steder i Trondhjemis Stift paa Grund af tidlig indtraadt Frost og Tørraadenhed; i Tromsø Stift gav Poteteshosten tilbels adskilligt under Middelsudbytte.

Sildefiskerierne have givet et tilfredsstillende Udbytte, Skreifiskerierne derimod under et Middelsaar. Paa Grund af de gjennemgaaende lave Priser paa alle Produkter har Fiskernes Fortjeneste været lidet.

Industrien har fremdeles i de fleste Brancher arbeidet under mindre gunstige Forhold.

Hvad Handelsomfætningen med Udlændet angaaer, har Indførselen haft et mindre Omfang end i det foregaaende Aar. Udførselen har for Trælastens Bedkommende fremdeles været indskrænket og usordelagtig, Fiskehændelen har derimod haft et større Omfang og dens Resultat været tilfredsstillende.

Udbyttet af Skibsfarten har fremdeles været ringe, dog har der i den sidste Del af Aaret været Opgang i Fragterne.

Tilgangen paa Laanekapital har ogsaa i 1887 været tilstrækkelig og Rentefoden for Pantelaan er sunket.

Udvandringen har været større end i de foregaaende Aar.

Postvæsenets Indtægter have, specielt i den sidste Del af forrige Aar, steget i noget raffere Forhold end i de nærmest foregaaende Aar. Af Udvidelser af det indenrigske Postnet bør nævnes Tgangsættelsen af en tredie ugentlig Post fra Throndhjem nordover. En Overenskomst om direkte Udvejling af Postanvisninger mellem Norge og de Forenede Stater i Nordamerika trædte i Virkdomhed den 1ste April 1887 og har bevirket en særlig stor Tiltagen af Postanvisningernes Antal, især i Retning til Norge. Fra 1ste Januar 1888 har Norge tiltraadt en international

Overenskomst om Indkassationen gjennem Postvæsenet af Regninger o. lign.

Den tidligere begyndte Nedgang i Telegrafvæsenets Indtegter har forsat sig i det forløbne Åar. Virkningerne af den fra 1ste Januar 1888 besluttede Ned sættelse af den indenrigske Telegramtaxt synes — forsaavidt det er muligt allerede nu at dømme derom — at skulle svare til Forventningerne.

Den af det Offentlige understøttede private Dampskibsfart og Diligencefart har virket omtrent under samme Forhold som i 1886. Der synes dog at kunne konstateres en ikke ringe Tiltagen af udenlandske Lystreisendes Antal.

Tilskuddene til Skydsvæsenet vise fremdeles nogen Nedgang.

Arbejdsdriften ved de af Storthinget bevilgede Bei- og Vandbygnings-Arbeider er i det Væsentlige foregaaet overensstemmende med den for samme lagte Plan. Særlig er Arbeidet paa Kanalnægget Ulefos-Strengen i Aaret Løb i væsentlig Grad fremmet, ligesom de bevilgede Arbeider til Forbedring af Havn- og Seilløb paa Kysten ere under Udførelse.

Den samlede Længde af de i Drift værende Fernbaner udgør 1 562 km.

Forsikringssummerne for de i den almindelige Brandforsikrings-Indretning forsikrede Bygninger udgjorde den 1ste Juli 1887 for Kjøbstad-Afdelingen Kr. 435 141 760,oo og for Land-Afdelingen Kr. 276 745 230,oo, tilsammen Kr. 711 886 990,oo.

Kjøbstad-Afdelingens opsparede Fond udgjorde ved Udgangen af 1887 omtrent Kr. 3 100 000,oo, medens Land-Afdelingen til samme Tid viste et Underfond af omtrent Kr. 235 000,oo.

Beholdningen udgjorde pr. 31te December 1886 for Kjøbstad-Afdelingen Kr. 4 033 760,16 og for Land-Afdelingen Kr. 6 997,40.

Den i Loven paabudne Trykning af Rigets nye Matrikul er paabegyndt med Smaalenenes og Akershus Amter.

Rigets Toldintrader, der for indeværende Budgettermin er anslaaede til Kr. 19 300 000,oo, har i Aaret 1887 udgjort Kr. 18 905 000,ooo.

Brændevinsafgiften, der for Budgetterminen 1886—87 var anslaaet til Kr. 3 000 000,oo, har i samme Tidsrum udgjort Kr. 3 367 000,oo, hvori fragaar Kr. 772 000,oo, nemlig Afgiftsgodtgjørelse for udført Brændevin Kr. 729 000 og for Brændevin denatureret til teknisk Brug Kr. 43 000,oo.

Maltafonden, der for Budgetterminen 1886—87 var anslaaet til Kr. 2 100 000,oo, har i samme Tidsrum udgjort Kr. 1 794 000,oo, hvori kommer til Fradrag Kr. 80 000,oo som Afgiftsgodtgjørelse for til Ulandet udført Öl.

Kongsberg Sølvværk har i Budgetaaret 1886—87 givet en Produktion af 7 100 kg. fint Sølv og et Overskud af Kr. 242 700,oo medens Overskudet i Budgettet var anslaaet til Kr. 218 000. Blandt Udgifterne indgaar ogsaa, hvad der extraordinært er anvendt til Gjenoptagelse af et Par af de ældre Gruber som Forberedelse til en udvidet Drift ved Sølvværket. Hertil var i Budgettet for 1886—87 opført Kr. 112 000,oo og er for 1887—88 videre bevilget Kr. 111 200.

Bed Myntindretningen paa Kongeberg er i 1887 tilendebragt en Udmynntning for Norges Bank af Kr. 2 014 000 i 20-Kroner, hvorhos der for Statskassens Regning er udmyntet: Kr. 50 000,oo i 2-Kr., Kr. 100 000 i 1-Krone og paabegyndt Udmynntning af Kr. 100 000 i $\frac{1}{2}$ -Krone og Kr. 50 000,oo i 10-Ører.

Statskassens udestaaende Fordringer, som iberegnet Kongsberg Sølvværks Driftsfond ved Udgangen af Aaret 1886 udgjorde omkring Kr. 47 965 500,oo, beløb sig ved Udgangen af Aaret 1887 til omtrent Kr. 48 830 500,oo.

Dertil kommer det nye Amortisationsfond for uopsigelige Statsobligationer, som ved Udgangen af Aaret 1887 eiede ca. Kr. 976 300,oo.

Statskassens kontante Beholdning, som ved Udgangen af 1886 udgjorde Kr. 8 813 000,oo, var ved Udgangen af 1887 gaaet ned til Kr. 5 752 000,oo.

Nigets Statsgjeld, der ved Udgangen af 1886 beløb sig til Kr. 105 090 000,00, udgjorde ved Udgangen af 1887 Kr. 106 787 000,00. Tilvæxten hidrører fra den ved Hjælp af Staatslaanet af 1886 iværksatte Konvertering af ældre Statsgjeld, hvorved Statsgjeldens samlede nominelle Beløb er forøget, men Udgifterne til Afdrag og Rente betydelig formindskede. Af Staatslaanet af 1886 indestaaer forørigt uhævet hos Laangiverne det fornødne til Indfrielse af det tilbagestaaende af den ældre $\frac{3}{4}$ og 4 pct. afdragsfri Statsgjeld. Ved denne Indfrielse vil Statsgjeldens Totalbeløb gaa ned til Kr. 105 782 000,00.

Der har i 1887 ikke været Anledning til at foretage yderligere Indkjøb af Præferenceaktier i Hovedjernbanen. Statsklassens Beholdning udgjør Kr. 143 690, der i Indkjøb har kostet Kr. 2 833 100,00.

Den ved Kongelig Resolution af 13de Oktober 1884 nedsatte Kommission til at tage under Overveielse Spørgsmaalet om en Revision af Sportellovgivningen og, saavidt fornødiges, Stem-pelovgivningen samt hvad dermed iøvrigt maatte findes at staa i Forbindelse har under 3die December 1887 afgivet sin Betænkning, ledsgaget af Udkast til Lov om Betaling for offentlige Forretninger, Lov om Stempelafgift og Lov om Forandringer i Lovgivningen om Forligelsesvæsenet.

Hypothekbanken har Høsten 1886 for 1887 udførdiget og underet til Kurs 94,3 pct. folgt en Serie $\frac{3}{2}$ pct. Obligationer til Paalydende Kr. 12 000 000,00. Af Salgsbeløbet er Kr. 900 400,00 anvendt til Konvertering pr. 1ste Juli 1887 af ældre 4 % Obligationer, medens Resten har været til Brug for Laanerørelsen. Hypothekbanken har i 1887 udlaant Kr. 11 664 000,00, hvorfra dog ca. Kr. 2 000 000,00 vedkommer Inddragning eller Konvertering af ældre Restlaan.

Armeens Vaabenøvelser fremmedes i forrige Åar som vanligt.

Et 28 Dages Kursus for Militærleger afholdtes i Kristiania.

Armeorganisationskommisionen afsluttede i Slutningen af Året sin Virksomhed.

Indskrænkning i de garnisonerende Afdelingers Styrke har i den nye Armeorganisations Medsør yderligere fundet Sted.

Kongsberg Vaabenfabrik har foruden før-dige Dele til ca. 3 500 Stkr. Farmanske Repeter-geværer, af saadanne oparbeidet ca. 2 600 Stkr.

Skars Krudtværk er ombygget og forsynet med nye Maskiner.

Fra Krupp i Eszen er anskaffet 26 Stkr. 8,4 cm. Feltkanoner; Lavetter m. v. dertil forar-beides ved Armeens Værfteder. Virksomheden ved disse forørigt saavelsom Ingeniørarbeider, deriblandt forsatte Besætningsarbeider paa Øs-carsborg, dreves paa sædvanlig Maade.

Barakkebygningerne paa Jørstadmoen og Maldesletten ere fuldførte og lignende Bygninger paa Terningmoen og Graatenmoen under Arbeide.

Den geografiske Opmaaling fortsattes i Nordre Trondhjems og Nordlands Amter, hvorhos Ombefaring fandt Sted i 8 Amter. Krokering forhappes i Finnmarkens Amt i Sydvaranger, hvis Kartlægning nu er fuldført, samt omkring Hammerfest.

Hydrografiske Undersøgelser fortsattes paa Streækningen fra Almindingsø til Vigten, og Om-hydrografering foretages delvis mellem Tomfru-land og Nordpynten af Tromsøen.

Dyblodning udførtes ved Storeggen samt paa Vestfjorden af Lofoten i Vesteraalen.

Endel Misvisningsobservationer toges.

7 nye Karter ere udkomne.

Bed Marinens Hovedværft er Bygningen af Kanonbaad No. 7 af 2den Klasse „Tyr“ samt af Torpedobaad No. 5 af 1ste Klasse „Snar“ fortsat; endvidere er paabegyndt Bygning af Torpedobaade No. 6 og 7 af 1ste Klasse samt af et Kanfartøi til Udlægning af passive Miner.

Til Øvelser for Officerer og Mandskaber er foruden Øvelser paa Exercerstibet „Desideria“ foretaget Togter med Dampkorvetten „Nornen“ samt med en Afdeling Kystforsvars materiel be-staaende af 2 Kanonbaade af 2den og 2 af 3die Klasse samt 2 Torpedobaade af 1ste Klasse med Dampstibet „Æger“ som Chefshartøi, hvorhos Dampkanonbaaden „Ellida“ for Tiden er udrustet

til Tøgt i transatlantiske Farvande. Torpedo-
øvelser ere afholdte i Lønsbergfjorden.

Fyr er tændt paa Skomvær ved Nøst, ny
Taageelokke er anbragt ved Fulehuk Fyr og Fyret
paa Ryvingen ved Mandal er forstærket, hvorhos
flere Gasolielygter er anbragt.

Nye Merker og Fortsøningsindretninger er
anbragt paa forskjellige Steder af Kysten, hoved-
sagelig i Fiskeridistrikterne.

Revisionsdepartementet har fremdeles seet sig
istand til at holde Revisionsvæsenet paa et i det
Hele taget tilfredsstillende Standpunkt.

Hans Kongelige Majestæt forbliver Norges Riges Storthing med al Kongelig Naade og
Yndest velbevaagen.

Givet paa Stockholms Slot den 30te Januar 1888.

Under Vor Haand og Rigets Segl.

D. S. C. A. R.

(L. S.)

D. Richter.

Lehmann.